Попенко Анастасія Сергіївна
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, юридичний факультет, здобувач вищої освіти

Науковий керівник:
Наливайко Лариса Романівна
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри загальноправових дисциплін, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Кабінет Міністрів України визначив підтримку реформи децентралізації в Україні одним з пріоритетних завдань, що сприятиме розвитку місцевого самоуправління і економічного розвитку країни в цілому. 2020 рік став ключовим у питанні формування базового рівня місцевого самоврядування: більшість існуючих малочисельних місцевих рад об'єднаються, стануть спроможними перебрати на себе більшість повноважень, належним чином використовувати ресурси і нести відповідальність за свої дії чи бездіяльність перед людьми та державою. Це створить стійке підґрунтя для наступних кроків реформи місцевого самоврядування, а також сприятиме прискоренню реформ у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, соціальних послуг, енергоефективності та інших секторах.12 червня 2020 року Уряд затвердив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів, після місцевих виборів в Україні буде 1469 територіальних громад, які покриватимуть усю територію країни. 17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом, тепер в Україні 136 районів. Старі 490 районів парламент ліквідував. 15 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла постанову 3809 про призначення чергових місцевих виборів на 25 жовтня 2020 року. 16 липня Верховна Рада України прийняла зміни до виборчого законодавства. Основними завданнями, які входять до нового етапу: затвердження нової територіальної основи для діяльності органів влади ні рівні громад і районів; передача повноважень виконавчої влади органам МС та їх розмежування між рівнями і органами за принципом субсидіарності; створення ефективної ресурсної бази для здійснення повноважень МС; формування ефективної системи в ОМС та ОВВ; упорядкування системи держа-

вного контролю та нагляду за законністю діяльності ОМС; розвиток прямого народовладдя, референдумів; удосконалення механізму координації діяльності центральних та місцевих органів влади [2].

Реформа місцевого самоврядування в Україні вважається однією з найуспішніших реформ в Україні, є динамічною та незворотною. Всупереч цьому слід зупинитися більш детально на питанні переваг та недоліків реформи. Саме реформування місцевого самоврядування є політичною ідеєю, котра визначає, що субнаціональні органи влади отримують деяку політичну автономію разом із новими функціями та ресурсами [3, с. 170].

Реформування місцевої влади є ефективним знаряддям економічного розвитку, завдяки зусиллям незалежності місцевого самоврядування та підвищенню його активності, зміцненню демократії на місцях.

Перевагами реформи є зміцнення демократичних процедур; захист прав людини та її свободи; підвищення ефективності органів місцевої влади завдяки передачі повноважень на місця; удосконалення соціально-економічного розвитку. Реформа вважається підґрунтям для впровадження нових стратегій, завдяки створенню нової системи управління та її нового адміністративного складу. Проте дуже важливим і болючим залишається питання спроможності місцевих органів влади самостійно впровадити стратегії розвитку регіонів. В Україні існує багато територій, на яких неможливо створити фінансові самодостатні структури місцевого управління. Виходить, що такі регіони не зможуть обійтися без зовнішнього втручання, тобто без підтримки держави. Перш ніж проводити реформування влади, необхідно досягнути глибокого та усвідомленого розуміння цього процесу. У кожній конкретній державі цьому має передувати обговорення стратегії реформ з урахуванням місцевих еліт, наявної політичної культури й методів роботи державних інститутів [1, с. 124].

Отже, реформоване місцеве самоврядування має стати базисом для формування та функціонування громадянського суспільства. Безумовно, під час розгляду кроків реформування місцевого самоврядування необхідно враховувати перелічені ризики й передбачати застосування механізмів послаблення їх негативного впливу. Водночас поява тих чи інших складнощів стимулюватиме швидке реагування влади та пошук засобів розв'язання наявних проблем. Очевидно, що на шляху цих перетворень виникають і виникатимуть перешкоди. У кожної реформи є опоненти. Якщо немає незадоволених, то немає й реформ». На нашу думку, без системних змін за участю Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, неможливі успішні реформи, у тому числі стосовно реформування місцевого самоврядування.

Бібліографічні посилання:

1. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 123-126.
2. Децентралізація. URL : https://decentralization.gov.ua/about.
3. Кіщевський С. Оновлення Конституції як завершення революції. Центр перспективних досліджень. 2015. № 1. С. 169-170.